

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative

Condițiile ce au impus elaborarea proiectului

Proiectul de lege pentru modificarea și completarea unor acte legislative a fost elaborat, în principal în vederea armonizării legislației Republicii Moldova care reglementează domeniul protecției consumatorilor cu principiile sistemului de drept al Uniunii Europene, fiind parte a unui proces mai extins de armonizare a legislației naționale cu *acquis-ul comunitar* în cadrul implementării angajamentelor Republicii Moldova asumate la semnarea Acordului de Asociere UE – Republica Moldova.

Proiectul sus-menționat se concepe spre realizarea următoarelor obiective:

În domeniul protecției consumatorilor:

- crearea cadrului legal național în vederea aplicării prevederilor Regulamentului (CE) nr. 2006/2004 al Parlamentului European și al Consiliului privind cooperarea dintre autoritățile naționale însărcinate să asigure aplicarea legislației în materie de protecție a consumatorului, stabilind în acest sens autoritățile competente și biroul unic de legătură responsabile de cooperarea transfrontalieră,

și

- amendarea normelor referitoare la garanția produselor și măsurile de remediere în cazul neconformităților.

Totodată, modificările conceptuale propuse de proiectul de lege implică amendamentele la terminologia utilizată sub contextul ajustării prevederilor *Legii privind protecția consumatorilor* odată cu modificările cadrului legal ce ține de infrastructura calității și de etichetarea produselor alimentare.

Principalele prevederi ale proiectului

Modificările și completările la Legea nr.105-XV din 13 martie 2003 sunt concentrate asupra soluționării următoarelor probleme:

1. Lipsa unui instrument legislativ ce ține de cooperarea transfrontalieră în domeniul protecției consumatorilor legate de interesele economice ale consumatorilor pe piața internă.

2. Ajustarea prevederilor *Legii privind protecția consumatorilor* odată cu modificările cadrului legal ce ține de infrastructura calității și de etichetarea produselor alimentare.

3. Micșorarea cuantumului penalităților pentru încălcarea termenilor de către agenții economici stabilite în conformitate cu art. 32 al *Legii privind protecția consumatorilor*.

Cooperarea transfrontalieră. Cît privește necesitatea unui instrument legislativ în ceea ce ține de cooperarea transfrontalieră aceasta este dictată de existența unui decalaj în aplicarea legislațiilor privind protecția consumatorilor legate de interesele economice ale consumatorilor pe piața internă. Modificările și completările la Legea nr.105-XV din 13 martie 2003 urmează să stabilească aspectele primare privind cooperarea autorităților în aplicarea legilor de protecție a consumatorilor prin amendamentele aduse la capitolul VII¹ *Cooperarea transfrontalieră privind încălcările transfrontaliere în domeniul protecției consumatorilor*.

Prezenta lege atinge acest obiectiv prin crearea și punerea în funcțiune a unei rețele de cooperare între autoritățile publice însărcinate cu aplicarea legislației, consolidând astfel încrederea consumatorilor în ofertele transfrontaliere și împiedicând vânzători și furnizori să se sustragă în mod abuziv de la aplicarea legislației, în detrimentul vânzătorilor și

furnizorilor care respectă legea. Rețeaua de cooperare din domeniul protecției consumatorilor urmărește, în special, să soluționeze efectiv problema comercianților transfrontalieri necinstiți care împiedică buna funcționare a pieței interne și, prin urmare, contribuie la eliminarea denaturării concurenței și a obstrucționării pieței interne.

Referitor la ajustarea prevederilor Legii. Legislația privind informațiile referitoare la produsele alimentare vine să interzică utilizarea de informații care ar induce consumatorul în eroare, în special, în ceea ce privește caracteristicile produselor alimentare, efectele sau proprietățile produselor alimentare sau atribuirea de virtuți medicinale produselor alimentare.

Etichetele produselor alimentare ar trebui să fie clare și ușor de înțeles, deoarece buna lizibilitate este elementul important în selectarea produsului alimentar. Este necesar să se țină seama de toate aspectele privind lizibilitatea, inclusiv fontul, culoarea și contrastul. Astfel, pentru a exclude divergențele apărute în procesul de etichetare, Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare a elaborat proiectul de Lege privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare.

Prin urmare, odată cu adoptarea proiectului Legii privind informarea consumatorilor cu privire la produsele alimentare se stabilesc noi cerințe specifice referitor la etichetarea produselor alimentare care sînt puse pe piață ori care urmează să fie comercializate. Avînd în vedere că Legea nr. 105-XV din 13 martie 2003 privind protecția consumatorilor stabilește expres obligativitatea producătorilor la art.25 alin.(3) de a indica „data fabricării” produselor, în cazul produselor alimentare conform cadrului legal nou care urmează a fi adoptat se propune a fi substituită prin obligația indicării pe etichetă pentru produsele alimentare a „datei durabilității minime ori a datei limită de consum”. Respectiv, se propune completarea legii privind protecția consumatorilor cu noțiunile „data durabilității minime” și „data limită de consum”. Tot sub acest aspect se modifică și completează art.7 alin.(7) și (8), art.8 lit.d), art.9 lit. i), art.12 alin.(4), art.13, art.17 alin. (2), art.20 lit. a) și c) și art. 25 alin.(3).

Excluderea noțiunii de „cerințe prescrise” din legea privind protecția consumatorilor este determinată de prevederile Legii nr.186 din 22.07.2016 pentru modificarea și completarea Legii nr.420-XVI din 22 decembrie 2006 privind activitatea de reglementare tehnică, în vigoare din 23.12.2016. Însă, în cuprinsul legii cuvîntul „prescrise” se va substitui cu cuvintele „stabilite în actele normative”, la cazul gramatical corespunzător. Sub acest aspect se fac modifică și completează art.8,9, 10, 12, 16, 18, 27, 29, 30 și art.32.

Chestiuni legate de garanțiile aferente produselor, măsurile de remediere a neconformităților, aspecte legate de executarea expertizei produsului în termenul prevăzut au fost puse în discuție în nenumărate ori în urma intrării în vigoare a noilor cerințe vizavi de asigurarea minimă a protecției drepturilor consumatorilor și alinierea la rigorile legislației comunitare. Astfel, urmare discuțiilor purtate cu reprezentanții mediului de afaceri s-a stabilit instituirea normelor necesare încît prin scopul de protecției a consumatorilor să nu impună costuri exagerate și să creeze bariere în activitatea agenților economice.

O parte a noilor prevederi reprezintă o preluare favorabilă din Regulile de înlocuire a produselor nealimentare și a termenelor de garanție, anterior aprobate prin Hotărîrea Guvernului nr.1465 din 08.12.2003, ce nu contravin principiilor uniforme de protecție a consumatorilor.

Alte prevederi sunt derivate ale situațiilor create la etapa de expertiză a produsului pentru constatarea cauzelor de defecte, efectuată, la moment de către Camera de Comerț și Industrie și Centrul Național de Expertize Judiciare de pe lîngă Ministerul Justiției. Aceste instituții activează în conformitate cu regulamentele proprii, fapt ce creează impedimente

pentru agenții economici de a reuși aplicarea măsurilor de protecției în termen de 14 zile, așa cum prevede legislația în domeniul protecției consumatorilor, și ulterior se ajunge la procese de judecată. Așadar, se propune următoarea redacție a alin.3 al art.18⁵ „(3) Dacă vânzătorul, prestatorul refuză să satisfacă reclamația consumatorului conform prevederilor art.18 alin.(2) și art.18¹ alin.(1), ei sînt obligați să dovedească vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vîndut, serviciul prestat prin expertiza tehnică efectuată de o terță parte competentă în domeniu, abilitată în conformitate cu legea.

În acest caz, într-un termen de cel mult 14 zile calendaristice de la data depunerii reclamației, vânzătorul, prestatorul notifică consumatorul cu privire la depunerea cererii de efectuare a expertizei, datele de contact a instituției abilitate în desfășurarea expertizelor, dovada înregistrării solicitării de expertiză a produsului corespunzător în instituția respectivă.

În caz contrar, ei sînt obligați să îndeplinească cerințele prevăzute la art.18 alin.(2) și art.18¹ alin.(1) conform opțiunii consumatorului.”

De asemenea, se propune instituirea răspunderii vânzătorului pentru produsele, altele decît cele de folosință îndelungată, precum: articolele de încălțăminte, țesături, articole de sticlă și ceramică, pentru care se stabilește un termen de 30 zile de înaintare a reclamațiilor în cazul constatării anumitor neconformități. Deci, art.18³ se completează cu un alineat nou (2¹)cu următorul cuprins „(2¹) Pentru produsele altele decît cele de folosință îndelungată precum: articolele de încălțăminte, țesături, articole de sticlă și ceramică, ș.a. răspunderea vânzătorului este angajată dacă neconformitatea apare într-un termen de 30 zile de la data vînzării acestora. ”

Problema penalităților prevăzute la art.32 din legea privind protecția consumatorilor a fost inițial identificată de către Curtea Supremă de Justiție și Ministerul Justiției. Ministerul Justiției opina că „Este necesar revizuirea art. 32 în partea ce ține de mărimea penalității pentru încălcarea termenelor prevăzute de art. 18 alin. (7) și (20) și art. 18¹ alin. (1), deoarece penalitatea respectivă nu este rezonabilă și nici proporțională în raport cu gravitatea încălcării. Mai mult, penalitatea respectivă constituie o sancțiune exagerată pentru agenții economici, care pune în pericol solvabilitatea acestora.” Și, Curtea Supremă de Justiție susține că prevederile stipulate în art. 32 trebuie completate cu o mențiune precum că „Cuantumul penalităților nu poate depăși prețul produsului sau prețul unui anumit tip de executare a lucrării (prestării serviciului), sau prețul total al comenzii, în cazul în care costul produsului sau a unui anumit tip de executare a lucrării (prestării serviciilor) nu este determinată de contract.”

Suplimentar propunerile de abrogare a alineatului (6) articolul 4 al Legii nr.420-XVI din 22 decembrie 2006 privind activitatea de reglementare tehnică și a articolului 18 alineatul (1) al Legii nr.235 din 1 decembrie 2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității cu referire la faptul că, cuvintele „în conformitate cu art.4 alin.(6) din Legea nr.420-XVI din 22 decembrie 2006 privind activitatea de reglementare tehnică” se exclud sunt determinate de caracterul perimat al acestora. Or, domeniile de reglementare a activităților de supraveghere a pieței și autoritățile competente sunt prevăzute de Legea nr.7 din 26 februarie 2016 privind supravegherea pieței în ceea ce privește comercializarea produselor nealimentare, sau de reglementarea tehnică a produsului respectiv.

În partea ce ține de amendarea prevederilor Legii nr.461 din 30 iulie 2001 privind piața produselor petroliere și anume expunerea articolul 5 alin. (2) în redacție nouă este justificată de instituirea unei norme clare cu privire la conformitatea produselor care

garantează caracterul inofensiv al produselor petroliere pentru sănătatea populației, pentru bunurile consumatorului și pentru mediul înconjurător.

Impactul proiectului

Proiectul Legii pentru modificarea și completarea unor acte legislative (care vizează protecția consumatorilor) va avea un impact semnificativ pentru dezvoltarea cadrului legal în domeniul protecției consumatorilor.

Fundamentarea economico-financiară

Implementarea acestui proiect nu necesită alocarea resurselor financiare suplimentare de la bugetul de stat.

Avizarea și consultarea proiectului

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239 din 13 noiembrie 2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul va putea fi accesat pe pagina web oficială a Ministerului Economiei (compartimentul „*Transparența*”, directoriul *Transparență decizională/Anunțuri privind consultările publice*”), și pe portalul guvernamental particip.gov.md.

Secretar de Stat

Iuliana DRĂGĂLIN